

graph, jeg nylig oplæste, gaaer denne § 5 i Forordningen af 5te September 1794 ubetinget ud fra, at enhver Qvaksalver er en Bedrager. Der staaer nemlig: „Der som nogen Qvaksalver findes at tage Syge under Cuur og saaledes at udsætte disse for Fare“. Her er det altsaa ligesom forudsat som noget Givet, at enhver uexamineret Læge, der tager Syge under Cuur, udsætter dem for Fare. Dette stemmer utvivlsomt ikke med de virkelige Forhold. Selv om kun $\frac{1}{10}$ af de Qvaksalverhistorier, der komme til vor Kundskab mellem Aar og Dag, vare sande, ja selv om kun $\frac{1}{100}$ af dem vare sande, vil det dog derved være godtgjort, at den Forudsætning, at kun den examinerede Læge kan helbrede, er urigtig, og jeg kan citere den allerbedste Autoritet for, at den Forudsætning, som indeholdes i Loven, ikke er rigtig. Det er selve det kongelige Sundhedscollegium. Det vil erindres, at der i Aaret 1860 her i Folkethinget blev indbragt et Forslag af et geistligt Medlem om Forandring i Qvaksalverlovgivningen. Den daværende Justitsminister, som var meget tilbøjelig til at gaae i frifindet Retning i denne som i andre Henseender, indhentede Betænkning fra Sundhedscollegiet, og dette svarede, at der Intet var til Hinder for, og at der — det beider jeg vel bemærket — fra Humanitetens Side var Grund til at indrømme, at der i de Tilfælde, hvor Syge vare erklærede for uhelbredelige af Læger eller af Stiftere, hvori de vare indlagte, kunde tilstedes Undtagelser fra den bestaaende Lovgivning, altsaa Tilladelse til at søge Qvaksalvere. Sundhedscollegiet vilde imidlertid kun have Tilladelsen givet i det Tilfælde, hvor Lægerne havde opgivet Patienten; men dermed har jo Sundhedscollegiet erkjendt, at der kan tænkes Tilfælde — og saadanne eksistere, det veed enhver, der bevæger sig i det daglige Liv, — hvor Patienter, der ere opgivne af Læger som uhelbredelige, virkelig kunne helbredes af Qvaksalvere. At Saadant er skeet, er et Factum, som jeg ikke tror kan benægtes. Men, indrømmes der nu saaledes Muligheden af at faae kyndig Hjælp hos Andre end hos examinerede Læger, saa er ogsaa den Forudsætning, hvorpaa Forordningen af 5te September 1794 § 5

Lovens § 6, at Loven ikke saa fuldt har fastholdt sin egen Forudsætning. Den har selv næret nogen Tvivl om, at examinerede Læger vare de eneste, der kunde helbrede, idet der i § 6 indeholdes en Bestemmelse, hvori der gives Qvaksalvere Udflugt til at kunne faae kongelig Autorisation til at drive Lægepraxis, med Hensyn til visse Sygdomme, med hvis Behandling de have gjort sig særligt betjendte og fortrolige. Denne Bestemmelse har kun været benyttet i et meget ringe Omfang og vil ikke let kunne benyttes, thi hvorledes skal en Qvaksalver kunne bevise, at han besidder den Evne at kunne helbrede visse Sygdomme, uden ved at lade sig dømmes flere Gange for Qvaksalveri. Før han er dømt 1, 2, ja maastee 3 Gange, har siddet paa Baud og Brød, ja efter den tidligere Lovgivning været i Forbedringshuset, kan han ikke faae konstateret, at han virkelig forstaaer at behandle visse Sygdomme. Endvidere har man indvendt mod den bestaaende Tilstand, at derved let fremkaldes Strid mellem Pligter. Det er en bekjendt Sag, at Lovgivningen under Straf paalægger Medborgere at frelse dem, der befinde sig i Livsfare. Bestemmelsen herom findes i Forordningen af 4de August 1819, som i ganske almindelige Udtryk foreskriver, at den, der seer, at hans Medborger er i Fare, skal yde ham Hjælp ved de Midler, der staae til hans Raadighed. Men nu kan en uexamineret, og sølgelig uautoriseret Læge, som ikke maa udøve Lægepraxis, komme i det Tilfælde, at han enten maa gjøre Brud paa den Pligt at hjælpe sin Medborger, eller paa Forbudet mod at drive Qvaksalveri. Dette Tilfælde er virkelig forekommet, og i den Sag, jeg nys berørte, paastaar Vedkommende med stor Bestemthed, — og det er ikke usandsynligt, efter hvad der foreligger i Sagen, — at Patienten, som han aarelob uden Lægens Ordre, vilde være død, hvis Aareladningen ikke havde sundet Sted. Ogsaa et andet Tilfælde er mig berettet om en ikke ubekjendt Qvaksalver. Man bragte ham et Barn, der havde faaet Noget i Halsen, og som rimeligvis vilde blive qvalt, naar det ikke fik det ud. Men der var nylig overgaaet Qvaksalveren en Straffedom; han turde ikke hjælpe Barnet, og Barnet døde. At slige Tilfælde kunne hændes, er i alt Fald klart. — Endelig har